

Những cách điều trị y khoa đối với bệnh Parkinson

Tờ Giúp Đỡ này phác thảo cơ bản về những cách điều trị y khoa thông thường đối với bệnh Parkinson trong đó giải thích về cách thức thuốc men giúp điều trị các triệu chứng và giúp mọi người sinh sống một cách an toàn và độc lập.

Các thông tin ở đây chỉ là một sự hướng dẫn tổng quát. Điều quan trọng là những người bị bệnh Parkinson nên tới gặp một bác sĩ chuyên khoa chẳng hạn như bác sĩ thần kinh để được cố vấn chuyên môn về những phương cách điều trị hiện có và việc theo dõi liên tục các triệu chứng.

Bệnh Parkinson là gì?

Bệnh Parkinson là một bệnh trạng ảnh hưởng tới sự cử động. Người bị bệnh Parkinson gặp khó khăn trong việc điều khiển những bắp thịt của cơ thể vì sự gián đoạn của những tín hiệu truyền đi từ não bộ. Những khó khăn trở ngại này càng ngày càng tệ hại.

Chúng ta hiện chưa biết những nguyên nhân gây bệnh, nhưng người bị bệnh Parkinson có một hóa chất trong não gọi là dopamine ở mức thấp. Chất dopamine giúp cơ thể điều khiển các bắp thịt và giúp cử động cơ thể một cách suông sẻ và dễ dàng.

Các triệu chứng chính bao gồm tình trạng run rẩy, các bắp thịt bị tê cứng, cử động chậm chạp và khó khăn trở ngại với việc giữ thăng bằng. Bệnh Parkinson ảnh hưởng đến mỗi người một cách khác nhau và các triệu chứng có thể thay đổi theo từng ngày khác nhau. Có thể phải mất nhiều năm trước khi các triệu chứng bắt đầu gây ra những khó khăn trở ngại chính. Khi chúng tác động, nhiều trong số các triệu chứng này có thể được kềm chế bằng việc điều trị và sự hỗ trợ.

Bệnh Parkinson được điều trị ra sao?

Việc điều trị có thể không cần thiết vào những giai đoạn từ sớm. Khi bệnh trạng tiến triển, thuốc men có thể giúp kềm chế các triệu chứng và cho phép người bệnh tiếp tục sinh sống một cách an toàn và độc lập.

Những cách điều trị thông thường đối với bệnh Parkinson

Levodopa là phương cách điều trị chính đối với bệnh Parkinson. Thuốc này có tác dụng bằng cách biến đổi trở thành chất dopamine trong não bộ. Thuốc levodopa có chứa những dược chất khác – *carbidopa*, *benserazide* hay *entacapone* – để giúp cho thuốc lên tới não bộ.

**Các tên nhãn hiệu: Sinemet, Madopar, Stalevo (ghi chú: Stalevo có chứa entacapone – xem phần ‘Các Chất Ức Chế COMT’).*

Các loại thuốc **Dopamine Agonist** làm cho những tế bào sử dụng dopamine hoạt động hiệu quả hơn. Các loại thuốc này có công hiệu kéo dài hơn so với thuốc levodopa và có thể dùng chung với levodopa để giúp cho nó có tác dụng lâu hơn.

**Các tên nhãn hiệu: Parlodel, Cabaser, Permax, Apomine, Sifrol.*

Các Chất Ức Chế **MAO**, đặc biệt là selegiline, làm giảm bớt tình trạng gián đoạn của chất dopamine trong não bộ nhằm giúp cho những liều lượng levodopa thấp có tác dụng hiệu quả hơn.

**Các tên nhãn hiệu: Eldepryl, Selgene.*

Các Chất Ức Chế **COMT**, đặc biệt là entacapone, giúp cho levodopa lên tới não bộ.

**Các tên nhãn hiệu: Comtan.*

***Ghi chú:** Đôi khi các nhãn hiệu này có thay đổi, và các nhãn hiệu thay thế hay nhãn hiệu đồng loại hiện cũng có sẵn.

Các phản ứng phụ

Việc sử dụng thuốc điều trị bệnh Parkinson có thể gây ra một số vấn đề trở ngại cho một số người, bao gồm:

- Buồn nôn
- Những cử động không chủ ý
- Tình trạng táo bón trở nên tệ hại hơn
- Áp huyết thấp
- Lẫn lộn và ảo giác
- Các vấn đề trở ngại về hành vi, chẳng hạn như cảm thấy cần phải chơi cờ bạc, sinh hoạt tình dục hay theo đuổi những sở thích một cách không kiểm soát được.

Thường thì các phản ứng phụ có thể điều trị được. Người bệnh nên thảo luận với bác sĩ về mọi vấn đề trở ngại này.

Quản lý thuốc điều trị bệnh Parkinson

Mỗi bệnh nhân Parkinson đều có những nhu cầu thuốc men khác nhau và có thể phải mất thời gian để biết được loại thuốc nào hiệu quả nhất. Một số người nhận thấy rằng những lợi ích của thuốc bị giảm bớt và các triệu chứng lại tái xuất hiện theo thời gian. Tốt nhất người bệnh nên giữ một cuốn sổ nhật ký ghi lại các triệu chứng cũng như thời gian chúng xảy ra để bác sĩ có thể tính toán thời gian dùng thuốc và liều lượng một cách hiệu quả nhất. Điều quan trọng là người bệnh nên tránh thay đổi thời gian dùng thuốc và liều lượng mà không thảo luận với bác sĩ.

Một số phương thức điều trị các bệnh trạng khác có thể gây ra vấn đề trở ngại cho những người đang dùng thuốc điều trị bệnh Parkinson. Người bệnh nên giữ một danh sách cập nhật ghi lại tất cả những loại thuốc và đưa cho bác sĩ hay dược sĩ xem qua trước khi dùng một loại thuốc mới hay ngưng dùng bất kỳ một loại thuốc nào.

Khi vào bệnh viện, điều quan trọng thiết yếu đó là các nhân viên bệnh viện phải hiểu rằng thuốc điều trị bệnh Parkinson cần được dùng vào giờ giấc đã kê trong toa chứ không phải vào những lúc uống thuốc thường lệ hàng ngày. Có một cách để bảo đảm việc này đó là nhờ vị bác sĩ cho nhập viện ghi lại liều lượng và giờ giấc đã kê trong toa vào trong biểu đồ thuốc men của bệnh nhân.

Giải phẫu cho bệnh Parkinson

Việc giải phẫu có thể giúp ích cho một số người bị bệnh Parkinson, đặc biệt trong trường hợp thuốc men không thể kiểm chế được các triệu chứng một cách hiệu quả. Không phải tất cả mọi người đều thích hợp với phương cách điều trị này, và việc giải phẫu thường không được xem xét vào những giai đoạn từ sớm của căn bệnh này.

Chỉ dẫn cho người bị bệnh Parkinson khi tới gặp bác sĩ:

- Ghi một danh sách những điểm cần thảo luận và mang theo danh sách này tới buổi hẹn của quý vị
- Mang theo một danh sách cập nhật tất cả những loại thuốc quý vị đang sử dụng
- Hãy thành thật về những triệu chứng quý vị đang bị
- Nếu không hiểu rõ một vấn đề nào đó, hãy yêu cầu bác sĩ lập lại hoặc giải thích bằng một cách khác cho quý vị hiểu
- Viết xuống tất cả những điều quan trọng, hoặc yêu cầu bác sĩ viết xuống cho quý vị
- Mang theo một người thân trong gia đình hay một người hỗ trợ cho quý vị
- Nếu quý vị nói một ngôn ngữ khác tiếng Anh, điều quan trọng là quý vị nên có một thông ngôn viên hiện diện. Hãy yêu cầu một thông ngôn viên khi quý vị làm hẹn. Thường thì đây là một dịch vụ miễn phí.

Tờ Giúp Đỡ này chỉ cung cấp một sự hướng dẫn tổng quát. Parkinson's Australia không chứng thực bất kỳ một loại thuốc nào, và mọi thuốc men đều nên được thảo luận với một chuyên gia chăm sóc y tế.

Muốn tìm thêm thông tin & hỗ trợ:

1800 644 189

Muốn nói chuyện với chúng tôi bằng một ngôn ngữ ngoài tiếng Anh:

Gọi điện thoại số: **131 450** và yêu cầu một thông ngôn viên nổi tiếng của quý vị tới Parkinson's Victoria trong tiểu bang hay lãnh thổ của quý vị. Đây là một dịch vụ miễn phí.

Tờ thông tin này và các tờ giúp đỡ khác hiện có sẵn bằng một số ngôn ngữ cộng đồng. Xin liên lạc với chúng tôi hoặc tải xuống từ trang mạng của chúng tôi.

Tháng 9 năm 2008

Ấn bản này do Parkinson's Victoria phát hành với sự hỗ trợ của Quỹ Từ Thiện Thị Trưởng (Lord Mayor's Charitable Foundation).

Parkinson's Victoria không chịu trách nhiệm về bất kỳ sai sót hay bỏ sót nào trong ấn bản này.

© Parkinson's Victoria